

hízót értékesítünk minden esztendőben.

— A hízót adják el, vagy földolgozzák?

— A zömét mi földolgozzuk saját húszüzemünkben. Havonta 400 darab 110 kilogrammos hízót kerül a vágóhidunkra. Nem dicsek-vésképp mondom, de izletes a tészben készített kolbász. Egyébként 24-féle árút csinálunk, a tepertőtől a gépsonkáig.

— Melyik üzletekben lehet kapni tápéi húsárut?

— A Szegedi ÁFESZ-nek és az élelmiszer-kereskedelmi vállalatnak adjuk el a húsárut, mi pedig évi 5200 darab hízót vágunk. Tudom, Tarján üzleteiben is árulják. Talán jobban emlegetnék a vásárlók, ha a boltban kiírnák: Itt a tápéi tész húsárúja kapható. Mert mindig friss és jóízű.

GAZDAGH ISTVÁN

haza jönne. Hoz is, visz is valamit. Hozza a tudományát, újabb meg újabb ötletét — próbálja ki a nagyüzem! —, és viszi a megvalósítás tapasztalatát.

Nagyon figyelik Mihályteleken, mit csinál a kertészeti egyetem. Amikor a soroksári telepen kis sátrakat kezdtek húzogatni fóliából, nézönek ott voltak ők is. Két év nem kellett, eltűntek a melegágyi ablakok a kertekből, lett helyettük fólia. És alatta a régi specialitás: az egymás nyomába lépő retek-, paprikapalánta és az uborka. Még egy példa arra, mennyire könnyen ver gyökeret itt a tudósok szava. Szeptemberben a fóliás termesztés országos tanfolyamát ebben a szövetkezetben tartották. Hivatalosnak és hivatalnakk egyformán nyitva volt a füle. Amit itt hallottak, azt kora tavasszal primórárúként a háztájiból indulva is látni lehetett.

Egy kérdés a főkertészhez: Nem zavarja-e a szövetkezetet, hogy itt csak akkor indulhat a közös munka, ha vége a retek-szezonnak?

— Annyira korán mi nem tudnánk kezdeni. És a tésznek is jó, ami a tagnak jó. Önmagában is jó, ha gyarapodik a tagságunk, de az értékesítést egyébként is mi szervezzük, tehát külön is jó. És a hármas termesztés második lépcsője, a paprikapalánta, már a közös földjébe kerül.

Ha itt megállt volna a nagyüzem, jóval hátrább lennének. Ha minden tagja mestere a kertésznek, miért ne kertészkedhetne a közösen is? De a közös használni tud minden olyan lehetőséget, amit csak együttes erőfeszítés valósíthat meg. Földtani rétegvizsgálatok jeleztek, hogy alattunk van a meleg víz. Még csak rajzolgatták a termékkertészet vázlatát, már főték egyik gondolattól a másikat: fűtse a melegházat a hévíz — amilyen korszerűt lehet, olyat csináljunk üvegéből! —, de fűtsön más is. Adja oda a melegét a borjúnevelőnek, csibeteleplnek, tarhonyáüzemnek, paprikaszárítóknak és szociális létesítményeknek is. Második fordulóban kerüljön még egyet 55 ezer négyzetmétert borító fóliásátrak alatt. Lehet még egy apró lépés? Fűrdőt is csináljunk a legvégére.

A fűszerpaprika családi művelésű maradt. A tész jó megmunkált földjébe, praktikus gépeivel a ház körül nevelt palántát a család ülteti, ő gondozza, ő szedi, szállítható a szövetkezet ad fuvart, és itt dolgozzák föl a termést úgy, hogy a molnárnak csak örölnie kell.

Ötszáz család legalább ezeröttszáz tagja kapcsolódik ehhez az ágazathoz. Amennyi időt hagy a paprika, azt tölti ki a kertészet, a szabadföldi paradicsom és a csemegepaprika.

Úgy kapcsolódnak egymáshoz a láncszemek, mintha az egész szövetkezetet tervezők csinálták volna, rajzlapokra rajzolva, maketten kipróbálva. Ahol még egy kis hézagot találtak, oda tettek hamar egy hízalátát, egy baromfitelepet, és a kettő kiszolgálásá-

ra egy üzemszámba is elmenő húsfeldolgozót. Második vágányon a melléküzemek közlekednek.

A „mintha” el is maradhat. Valóban előrelátó tervezők csinálták aprólékos számítással, jól képzett, dolgos tagok kezemunkájával — a dolgos tagok boldogulására.

Azt mondja mégis a szövetkezet elnöke, ne írjunk róluk „optimista” cikket. Rosszul fogott volna a tervezők ceruzája? Rosszul illeszkednének a téglák? Esetleg rejtett hibák repednek az új épületen.

— Nem erről van szó. Csak panaszkodunk is van. Zöldségtermesztő szövetkezet vagyunk, drága a zöldség a piacon, és nekünk mégis értékesítési gondjaink vannak. Nem ünneprontás ez, ha beszélünk róla.

Es jön a tavalyi panasz. Forintért vitte el a kereskedelem a karfiolt a szövetkezetből, hatért adta. Mi lett ennek a következménye?

— Idén egyetlen fej karfiolt nem termelünk. Emelkedett tavaly a fűszerpaprika ára. Mivel mi a szárítóval segítjük, hogy kárba egy cső se menjen, ettől a haszontól elestünk.

Tegyük tehát hozzá apró gondatként az eddigiekhez, hogy szépen kapcsolódnak egymáshoz a láncszemek a szövetkezetben, a háztáji igyekezet és a közös erőfeszítés valóban szép példáját adják, de éppen az összhang érdekében néhány kívülről csatlakozó láncszem csevegésére jó hallással még figyelniük kell.

HORVÁTH DEZSÓ

Régi gyökér, új hajtás

Háromezer 541 hektáron gazdálkodik az Új Élet Termelősövetkezet. Szántóterülete 2 ezer 905 hektár. Fűszerpaprikát — a háztájival együtt — 465 hektár teremt. Kertészetében 13 ezer négyzetmétert borít üvegház, 55 ezer négyzetmétert a fűthető fóliásátrak, és 35 ezer négyzetmétert a „hideg” fólia. A szövetkezetnek 1250 tagja van, a dolgozó tagok száma 820, az alkalmazottaké 230. Tízszáz vagyonuk 92 millió 568 ezer forint; egy dolgozó évi átlagjövedelme 26 ezer 547 forint.

Mihálytelek és Alsóváros szövetkezetében ott kezdtek az új életet, ahol a tagok kisparszot korokban abbahagyták. Fűszerpaprikát termelt ez a vidék, azt termi most is. Hatezer mázsa finomra őrölt paprikát töltenek tasakokba Szegeden ennek a tésznek a terméséből. Híres kertész volt mindig az itteni nép. Maradt is. Bevitte tudományát is a közönsbe, szándékát, kitartását, leleményét, józan számvetését, kezdeményező bátorságát is. Régi gyökereken új hajtás — ez az Új Élet Tsz. Nem is hajtás, egészséges törzs.

A zöldségtermesztés professzora, a fóliás szisztéma apostola, Somos András akadémikus úgy jár ebbe a szövetkezetbe, mintha

Az olaj szomszédai

A Felszabadulás Tsz 1950-ben alakult. Jelenlegi területe 5610 hektár, ebből szántó 5 ezer hektár. Taglétszáma 1340, ebből a nyugdíjasok száma 520. Az évi átlagjövedelem 28 ezer 400 forint. A közös gazdaság bruttó vagyona 208 millió forint.

Olajország szomszédságában tartja jó hírnevét, termelési színvonalát a Felszabadulás Tsz. A város legnagyobb termelősövetkezte. Történetében siker sikert követ, elég emlékeztetnünk rá, hogy az elmúlt 24 esztendőben

ebben a kollektívában nem ismerték meg a mérleghiányt.

Tavaly a növénytermesztés árbevétele 25 millió 500 ezer forinttal alakult. Búzából hektáronként az országos átlagnál 10 mázssal több termett, kukoricából pedig 53,8 mázsa. Nagyon szép eredmény. De hol van már a tavalyi hő? — kérdezhetjük joggal.

Az idén a növénytermesztés tervezett árbevétele 19 millió forint. Az eddigiek szerint biztató a helyzet. Kalászos gabonából 1400 hektár díszlett, 37 mázsa átlaggal takarították be, a tervezett 35 mázsa helyett. Pedig a tavasz nem kedvezett a búzatengerre. Szegeden, a Felszabadulás Tsz-ben terem legnagyobb területen gabona, igazi „kenyérgyáros” kollektíva ez. A többletbevétele 800 ezer forint. Az állattenyésztés terve 24 millió, míg a kertészeté 15,5 millió.

— Úgy látjuk, hogy a kertészeti tervünk teljesítése okozza a legtöbb gondot ebben az esztendőben. Különösen a paprika gyengélkedik — mondja Árendás György tészelnök. — A többi ágazat biztató. Ahogy megszokta már tőlünk a közvélemény, úgy zárjuk az évet. A vezetőség határozott a közelmúltban, felülvizsgáljuk a ráfizetéses növényeket, az egész termelési struktúránkat. Az új követelményekhez igazítjuk, a gazdaságosságnak megfelelően, megszüntetjük például a zöldborsó termesztését. A sertésprogram nagy felelősséget ró a gazdaságunkra, nem elég építkezni, az állatokat takarmányozni kell, ezért a takarmánytermő területeket növeljük, szóba jöhet a napraforgó termesztése is.

A szövetkezet beruházásai szinkronban vannak az alakuló termelési szerkezettel. A legnagyobb építkezés a sertéstelep, ami 15 ezer férőhelyes lesz, jövő május elején üzemel. Korábban jóval nagyobbról volt szó, a társulás gondolata is felmerült, de végül a Felszabadulás Tsz egyedül maradt a vállalkozással. Saját erejéből, és az olajipar kártalanításából fedezi a költségeket. Vagyis a szokásostól eltérően nincs 70, vagy 50 százalékos állami támogatás. A pénzügyi lehetőségek korlátozottak. A telep 65 millió forintba kerül. A meglévő épületekkel együtt majd 20—22 ezer hízót küld piacra évenként a tésztagság.

Lényeges beruházás a szárítóüzem is. Összesen 32 millióért készült. Lucernalisztüzemből, gabonaszárítóból, takarmánykeverőből és gabonatarlóból áll. Szeptember elején adják át. Honnan a pénzügyi fedezet? Saját erőből, és az olajipari kártalanításból. És a többi „pénzszívó-csatorna”: 2500 négyzetméteren üvegházat építettek Újszegeden a zöldség- és dísznövényeknek, a termelősövetkezet mindhárom kerületében szociális épületeket — fürdők, zuhanyozók, öltözők 250 szemlére.

Nem könnyű tehát a Felszabadulás Tsz helyzete sem. Nem könnyebb, mint másoké. Valóban, az olajipar az okozott károkat igyekszik megtéríteni, mint más szövetkezetnek, de ez a pénz nincsen arányban a veszteséggel, ami közvetlen vagy

közvetve károsítja Szeged legnagyobb gazdaságát. A szegedi mezők fekete aranya áldozatokat is követel. Így, a Felszabadulástól is. Ezért többek között a kényeszerű profilváltás, ami évtizedekre előre megszabja a fejlődés lehetséges és járható útját, a megújuló, magas színvonalú gazdaság kialakítását. Nem könnyű szerep még azért sem Szeged reprezentáns gazdaközösségének lenni, mert a városi földektől mindig sokat vártak az e tájban élők, ország-világ.

Az elismerés magyarázata, a megbízható termelés pedig nagyon egyszerű, kézzelfogható és utánozható; szorgalom, szigorú takarékoskodás és emberi tisztesség. Ez termi gyümölcsöt.

SZ. LUKÁCS IMRE

Rózsák és emberek

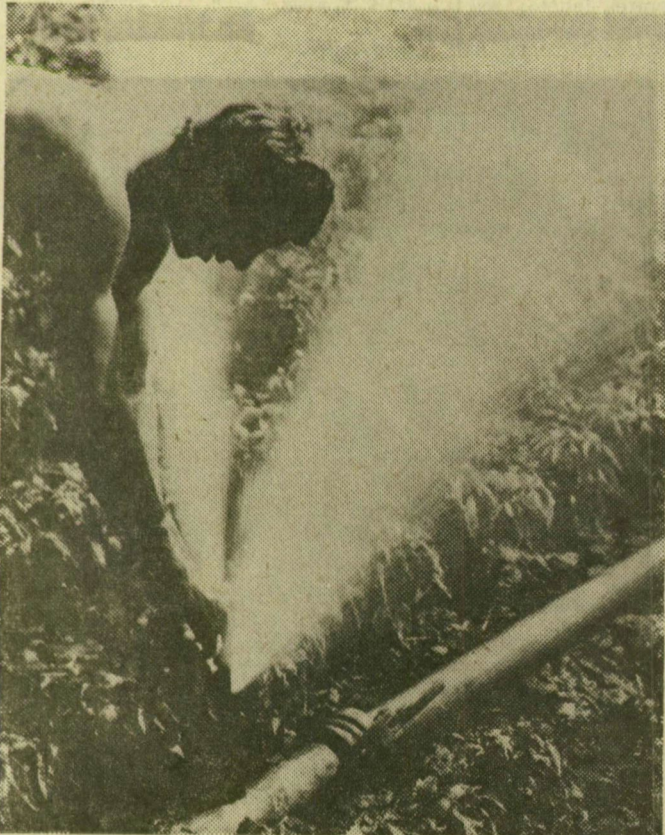
Az Egyetértés Tsz elődje, a Petőfi, 25 éve, 1948-ban alakult. Az Egyetértés három tész egyesülése révén, 1963-ban jött létre. A szövetkezet 343 tagja 2433 hektáron gazdálkodik. Rajtuk kívül 111 járadékosa és nyugdíjasa van a tésznek. A híres rózsán kívül főként búzát és kukoricát termesztenek. Az állattenyésztésben a juhászatra és a tojóházakra koncentrálnak.

Szőreg nevével, főként ha a termelősövetkezetéről esik szó, alighanem mindenkinek elsőként a rózsá jut eszébe. A nemzetközi hírnevű rózsánál azonban talán előbbrevaló a sorban maga a szövetkezet. Az elnökkel, Bódi Jánossal beszélgetve, sok érdekes kiderül a közönsről. Mindenekelőtt az, hogy nemcsak nevében mezőgazdasági a termelősövetkezet, hanem a gyakorlatban is.

— Öt esztendővel ezelőtt ugyanis — mondja Bódi János — lényegesen több segédüzemébe volt a közönsnek, akkor az árbevételnek több mint fele ezekből származott. El is vonták a figyelmet az alaptervekenységről, a mezőgazdaságról. Most azt valljuk: helyes arányban szükség van a segédüzemékre, de az alap a meghatározó. Éppen ezért az utóbbi években a növénytermesztés fejlődött leginkább.

A növekedés valóban meglepő. A búza termésátlaga — melyet

(Folytatás a 8. oldalon.)

Paprikaöntözés Milyálytelken

Telnek a zsákok a Felszabadulásba

Szőregi rózsakertészek